

TEZA:

Obwiniony radca prawny w wezwaniu do zapłaty skierowanym do skarżącej groził dokonaniem zawiadomienia prokuratury o popełnieniu przez nią przestępstwa oszustwa. Groźenie postępowaniem karnym to także informowanie (sensu largo) o takiej możliwości. Nie można przyjąć, jak twierdzi obwiniony, że jako pełnomocnik komunikował jedynie wolę swoich klientów. Radca prawny we wszystkich swoich wystąpieniach musi zachować umiar. W związku z tym Wyższy Sąd Dyscyplinarny uchylił orzeczenie uniewinniające i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

Sygn. akt WO -45/22

ORZECZENIE

z dnia 1 sierpnia 2022 roku

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w następującym składzie:

Przewodniczący: SWSD Arkadiusz Sawala

Sędziowie: SWSD Michał Łukasik

SWSD Rafał Rybnik - sprawozdawca

Protokolant: Piotr Ciepiński

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Mariusza Łątkowskiego po rozpoznaniu w dniu 01 sierpnia 2022 r. na rozprawie sprawy radcy prawnego A. J., wpisanego na listę radców prawnych prowadzoną przez Okręgową Izbę Radców Prawnych pod nr (...)

obwinionego o to, że:

działając jako radca prawny naruszył zasady etyki zawodu radcy prawnego w ten sposób, że w piśmie z dnia 4 sierpnia 2020 r. kierowanym do (...) Sp. z o.o. oraz do wiadomości (...) Sp. z o.o. groził (...) Sp. z o.o. wszczęciem postępowania karnego w przypadku nie uiszczenia na rzecz jego mocodawcy określonych kwot pieniężnych,

tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 75 z późn. zm.) w związku z art. 38 ust. 2

Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, którego tekst jednolity stanowi załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r.

na skutek odwołania z dnia 31 grudnia 2021 roku oskarżyciela Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych oraz Pokrzywdzonej (...) sp. z o.o. z siedzibą w (...) z dnia 10 stycznia 2022 r.

Orzeka:

1. uchyła zaskarżone orzeczenie i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.
2. rozstrzygnięcie o kosztach w wysokości 1 800.00 zł za postępowanie przez Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w Warszawie pozostawić Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu Okręgowej Izby Radców Prawnych.

UZASADNIENIE

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (Skarżąca) w dniu 16 września 2020 r. złożyła w OIRP skargę z wnioskiem o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego wobec radcy prawnego A. J. (Obwiniony), zarzucając mu, że w skierowanym wobec niej wezwaniu do zapłaty z dnia 04 sierpnia 2020 r. groził jej zgłoszeniem nieuregulowanego przez nią zobowiązania do rejestru długów oraz dokonaniem zawiadomienia prokuratury o popełnieniu przestępstwa oszustwa (k. 1). Na dowód powyższego skarżąca dołączyła do zawiadomienia kopię przedmiotowego pisma (k. 6-8).

Obwiniony w wyjaśnieniach złożonych przed Zastępcą Rzecznika Dyscyplinarnego wskazał, że działał w najlepiej pojmowanym interesie (...) [swojego] Klienta, w związku z czym nic groził Skarżącej, a intencją wysłanego przez niego pisma było wskazanie jej konsekwencji braku podjęcia przez nią działań zmierzających do uregulowania zadłużenia. Ponadto obwiniony wskazał, że 29 września 2020 r. jego klient złożył do Prokuratury Rejonowej zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przez prezesa zarządu Skarżącej.

W dniu 1 grudnia 2020 r. przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych zostało wszczęte dochodzenie w sprawie kierowania przez Obwinionego gróźb wszczęcia postępowania karnego (k. 30). W dniu 5 stycznia 2021 r. Zastępca Rzecznika OIRP

wydał postanowienie w przedmiocie przedstawienia zarzutów Obwinionemu i w tym samym dniu przesłuchał go w tym charakterze (k. 36-41)

Pismem z dnia 11 stycznia 2021 r. Zastępca Rzecznika OIRP skierowanym do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego, w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy, wniósł o ukaranie Obwinionego, zarzucając mu naruszenie zasad etyki zawodu radcy prawnego w ten sposób, że w piśmie z dnia 4 sierpnia 2020 r. kierowanym do Skarżącej oraz do wiadomości (...) Sp. z o.o. groził Skarżącej wszczęciem postępowania karnego w przypadku nieuiszczenia na rzecz jego mocodawcy określonych kwot pieniężnych, tj. o czyn określony w art. 64 ust. 1 ustawy w zw. z art. 38 ust. 2 KERP (k. 52-54).

W dniu 23 lipca 2021 r. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP po rozpoznaniu sprawy na rozprawie uniewinnił Obwinionego od zarzucanego mu czynu i kosztami postępowania obciążył OIRP (k. 66).

W uzasadnieniu OSD wskazał, że okoliczności przedmiotowej sprawy nie budziły wątpliwości i ich całokształt, ustalony przez OSD w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach sprawy, zeznania Obwinionego oraz prezesa zarządu Skarżącej, potwierdza, że doszło do wysłania pisma w dniu 4 sierpnia 2020 r. o treści wskazanej w załączniku do zawiadomienia. W związku z powyższym OSD dokonał wykładni przedmiotowego pisma z punktu widzenia przesłanek uzasadniających popełnienie deliktu dyscyplinarnego i jego zdaniem ww. pismo zawiera wyłącznie informacje o decyzjach podjętych przez klienta radcy prawnego w sytuacji braku spełnienia świadczenia wskazanego w piśmie, co zdaniem Sądu I instancji w ogóle wyklucza jakiegokolwiek możliwości przypisania radcy prawnemu odpowiedzialności dyscyplinarnej w przedmiotowym przypadku. OSD uznał, że w tej konkretnej sytuacji radca prawny jest jedynie tym, kto komunikuje wolę swojego klienta w zakresie konkretnego stanu faktycznego, a w tym jednak przypadku nie ma i nie było żadnych przeciwwskazań aby klient kontrahent Pokrzywdzonego [Skarżącej] - zbadał prawno-karny aspekt działań jego niegdyśszego kontrahenta, a radca prawny o inicjatywie takiej, dopuszczalnej wszak całkowicie prawnie, poinformował dawnego kontrahenta swojego klienta. W związku z powyższym OSD uniewinnił Obwinionego od zarzucanego mu czynu (k. 67-68).

Od powyższego orzeczenia, w dniu 31 grudnia 2021 r. odwołanie wniósł oskarżyciel - Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego, a także w dniu 10 stycznia 2022 r. Pokrzywdzona - (...) Sp. z o.o. z siedzibą w (...) zaskarżając je w całości na niekorzyść obwinionego i zarzucając mu min. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia Sądu, a w szczególności przyjęcie, że

informacje zawarte w piśmie Obwinionego z dnia 4 sierpnia 2020 r. stanowią wyłącznie informację o decyzjach podjętych przez klienta a nie groźbę wszczęcia postępowania karnego, co w konsekwencji spowodowało przyjęcie przez Sąd, iż Obwiniony nie popełnił deliktu dyscyplinarnego i doprowadził do jego uniewinnienia. W uzasadnieniu odwołania Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego wskazał, iż zagrożenie postępowaniem karnym i dyscyplinarnym jest również informowaniem (sensu largo) czego nie dostrzega OSD, tyle że nie akceptowanym przez normy etyczne wyrażone w KERP. (...) co do zasady radca prawny komunikuje wolę swojego klienta, jednakże to do jego oceny pozostaje styl i forma komunikacji woli klienta, na co dodatkowo radca prawny winien nałożyć normy KERP, które wskazują wprost w jaki sposób radcy prawnemu komunikować się nie wolno, tj. grożąc mu, czy też przekraczając zasadę zadumania umiaru i taktu. Zdaniem odwołującego się rzecznika Sąd I instancji poczynił błędne ustalenia faktyczne, bowiem jak wynika z treści pisma (...) informacja zakomunikowana przez Obwinionego stanowiła groźbę. Podnosząc zarzuty zastępca rzecznika wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu do ponownego rozpoznania (k. 77-79 i 81-85).

Wyższy Sąd Dyscyplinarny ustalił i zważył co następuje:

Odwołanie wniesione przez oskarżyciela - Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego oraz Pokrzywdzoną Spółkę zasługują na uwzględnienie OSD Izby Radców Prawnych.

nieprawidłowo ocenił zachowanie obwinionego, w tym treść pisma z dnia 4 sierpnia 2020 r. Trafne są natomiast rozważania zawarte w uzasadnieniu obydwu odwołań.

Nie powtarzając całości zawartej odwołaniach argumentacji, którą Wyższy Sąd Dyscyplinarny w całości podziela, stwierdzić jedynie należy, że słusznie wskazał wnoszący odwołanie, że zagrożenie postępowaniem karnym i dyscyplinarnym jest również informowaniem (sensu largo), czego nie dostrzega OSD, tyle że nie akceptowanym przez normy etyczne wyrażone w KERP. Zdaniem Sądu nieprawidłowo zostało ocenione, że Obwiniony był jedynie tym, który komunikował wolę swojego klienta, bowiem radca prawny co do zasady jest podmiotem komunikującym wolę swoich klientów. Wskazać jednakże należy, iż przy komunikacji tej wiążą go m.in. normy wynikające z Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, które stanowią nieprzekraczalne granice jego ekspresji. Radca prawny nie może zostać uznany za bezwolne narzędzie w rękach jego klienta. Jako podmiot profesjonalny we wszystkich swoich komunikatach musi zachować umiar oraz odpowiedni styl i formę z uwzględnieniem wiążących go norm etycznych.

W tym miejscu należy przywołać wyrok WSD z dnia 7 maja 2015 r, wydany w sprawie o sygn. akt.

WO 11/14, w którym sąd stwierdził, że Zakaz określony w (...) KERP dotyczy gróźb wyrażonych wprost, jak i w formie zawołowanej, ale wystarczająco czytelnej dla odbiorcy. W przedmiotowym stanie faktycznym groźba wszczęcia postępowania karnego została wyartykułowana przez Obwinionego wobec adresata jego pisma jeżeli nie wprost, to przynajmniej w sposób dostatecznie dla niego czytelny. Bez znaczenia dla oceny tego czynu pozostaje przy tym fakt czy odbywało się to na polecenie, czy też bez polecenia jego klienta.

Z powyższych względów Wyższy Sąd Dyscyplinarny uznał, że zaskarżone orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP nie może się ostać i orzekł jak w sentencji.

Rozstrzygnięcie o kosztach zostało oparte o art. 70⁶ ustawy o radcach prawnych, w związku z § 1 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 oraz § 3 ust. 2 uchwały nr 86/IX/2015 w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego.